

Avgasreningslag;

utfärdad den 24 mars 2011.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs följande.

Syfte

1 § Denna lag syftar till att förebygga att utsläpp av avgaser och andra föroreningar från bränslen i motorfordon skadar eller orsakar olägenheter för människors hälsa eller miljön.

Bestämmelser om avgaser från mobila maskiner finns i lagen (1998:1707) om åtgärder mot buller och avgaser från mobila maskiner.

Definitioner

2 § Med *EU-förordningarna* avses i denna lag

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 715/2007 av den 20 juni 2007 om typgodkännande av motorfordon med avseende på utsläpp från lätta personbilar och lätta nyttofordon (Euro 5 och Euro 6) och om tillgång till information om reparation och underhåll av fordon², och

2. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 595/2009 av den 18 juni 2009 om typgodkännande av motorfordon och motorer vad gäller utsläpp från tunga fordon (Euro 6) och om tillgång till information om reparation och underhåll av fordon samt om ändring av förordning (EG) nr 715/2007 och direktiv 2007/46/EG och om upphävande av direktiven 80/1269/EEG, 2005/55/EG och 2005/78/EG³.

3 § Om annat inte följer av 4–9 §§ har termer och uttryck i denna lag samma betydelse som i lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner, fordonslagen (2002:574) och drivmedelslagen (2011:000).

4 § Med *utsläpp* avses i denna lag avgaser, avdunstningar och andra föroreningar från bränslen i ett motorfordon.

5 § Med *utsläpps begränsande anordningar* avses i denna lag de system, komponenter och separata tekniska enheter i ett motorfordon eller i en motor som styr eller begränsar utsläpp.

¹ Prop. 2010/11:51, bet. 2010/11:MJU9, rskr. 2010/11:194.

² EUT L 171, 29.6.2007, s. 1 (Celex 32007R0715).

³ EUT L 188, 18.7.2009, s. 1 (Celex 32009R0595).

6 § Med *konverteringssats* avses i denna lag ett system för ändring av ett motorfordon eller en motor från drift med bensin eller dieselbränsle till drift med ett alternativt bränsle.

7 § Med *typgodkännande* avses i denna lag ett godkännande av att en typ av motorfordon, motor, system, komponent, separat teknisk enhet eller konverteringssats uppfyller utsläppskraven i

1. någon av EU-förordningarna, eller
2. denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

8 § Med *etappvist typgodkännande* avses i denna lag ett typgodkännande för en fordonstyp som inte är färdigbyggd eller för en fordonstyp som byggs med en tillverkningsprocess som är uppdelad i separata etapper, om fordons-typen i det tillverkningsstadium där den befinner sig uppfyller gällande utsläppskrav.

9 § Med *godkännandemyndighet* avses i denna lag den myndighet som prövar frågor om typgodkännande enligt någon av EU-förordningarna eller denna lag.

EU-förordningarna

10 § I EU-förordningarna finns bestämmelser om

1. typgodkännande av motorfordon, motorer och reservdelar,
2. att motorfordon och motorer ska uppfylla vissa krav i fråga om utsläpp,
3. utsläppsbegränsande anordningars hållbarhet,
4. skyldighet att tillhandahålla information om reparation och underhåll, och
5. förbud mot manipulation av avgasreningssystem.

Utsläppskrav och typgodkännande enligt denna lag

11 § Ett motorfordon eller en motor som inte omfattas av någon av EU-förordningarna

1. ska, i den omfattning som följer av denna lag eller föreskrifter som meddelas i anslutning till lagen, ha utsläppsbegränsande anordningar som fungerar,
2. får typgodkännas enligt denna lag eller föreskrifter som meddelas i anslutning till lagen, och
3. ska anses uppfylla de utsläppskrav som följer av denna lag eller föreskrifter som meddelas i anslutning till lagen, om fordonet eller motorn omfattas av ett typgodkännande och annat inte följer av 14 § om bilägarens ansvar, 19 § om återkallelse av typgodkännandet eller 20 § om typgodkännandets giltighet.

Ansvar för att utsläppskrav uppfylls

12 § Den som har tillverkat ett motorfordon som inte omfattas av någon av EU-förordningarna eller en motor till ett sådant fordon ansvarar för att for-

donet uppfyller utsläppskrav enligt föreskrifter som meddelas i anslutning till denna lag.

Första stycket gäller inte fel som beror på att ett fordon eller en motor har ändrats med en konverteringssats.

13 § Om ett motorfordon eller en motor som har ändrats med en konverteringssats inte uppfyller utsläppskrav enligt EU-förordningarna eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till denna lag och felet beror på konverteringssatsen, ansvarar tillverkaren av konverteringssatsen för felet.

14 § Den som äger ett motorfordon ska underhålla och sköta fordonet på ett sådant sätt att utsläppskrav enligt EU-förordningarna eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till denna lag uppfylls.

Skyldigheter i samband med ett typgodkännande

15 § En tillverkare som har ansökt om eller fått ett typgodkännande enligt denna lag

1. ansvarar inför godkännandemyndigheten i alla delar av typgodkännandeförfarandet,

2. ansvarar för att samtliga fordon, motorer, system, komponenter, separata tekniska enheter och konverteringssatser som omfattas av typgodkännandet tillverkas i enlighet med den godkända typen,

3. är skyldig att medverka till den kontroll som behövs med anledning av typgodkännandet,

4. är skyldig att till godkännandemyndigheten utan ersättning lämna de upplysningar samt tillhandahålla de fordon, motorer, fordonsdelar, handlingar och den utrustning som behövs för kontrollen, och

5. är, om tillverkaren är etablerad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), skyldig att utse någon som är etablerad inom EES att företräda tillverkaren inför godkännandemyndigheten.

Vid etappvist typgodkännande gäller tillverkarens skyldigheter enligt första stycket 1 och 2 för de system, komponenter eller separata tekniska enheter som tillförts under den tillverkningsetapp som tillverkaren ansvarar för, samt för de system, komponenter eller separata tekniska enheter som redan har godkänts vid tidigare etapper och som tillverkaren har ändrat.

16 § Godkännandemyndigheten har rätt till tillträde till en fabrik eller en annan anläggning för de undersökningar som behövs i samband med att myndigheten prövar en fråga om typgodkännande enligt någon av EU-förordningarna eller denna lag.

Åtgärdsplaner

17 § Om godkännandemyndigheten finner att utsläppsbegränsande anordningar som omfattas av ett typgodkännande enligt denna lag inte uppfyller de krav som gäller för fordons- eller motortypen, får myndigheten förelägga tillverkaren att ta fram en åtgärdsplan för att avhjälpa bristerna.

18 § Godkännandemyndigheten ska pröva om en åtgärdsplan enligt 17 § är tillräcklig. Om åtgärdsplanen är tillräcklig, ska myndigheten godkänna den.

Återkallelse av ett typgodkännande

19 § Om godkännandemyndigheten finner att fordon, motorer, system, komponenter, separata tekniska enheter eller konverteringssatser inte längre stämmer överens med den typ som myndigheten har godkänt enligt denna lag, får myndigheten återkalla typgodkännandet.

Ett typgodkännandes giltighet

20 § Ett typgodkännande av fordon enligt denna lag upphör att gälla när

1. tillverkningen av den godkända fordonstypen slutgiltigt har upphört, eller
2. giltighetstiden för godkännandet har gått ut till följd av en särskild begränsning.

Tillverkares ansvar gentemot en enskild bilägare

21 § Bestämmelserna i 22–28 §§ gäller endast i fråga om personbilar, lätta lastbilar och lätta bussar som inte är äldre än fem år och inte har körts längre än 80 000 kilometer.

22 § Om det vid en myndighets kontroll eller på ett annat tillförlitligt sätt konstateras att de utsläpps begränsande anordningarna på en bil inte uppfyller kraven i EU-förordningarna, denna lag eller anslutande föreskrifter, ansvarar tillverkaren gentemot bilägaren för

1. att felen kostnadsfritt avhjälpas,
2. de kostnader som en ny kontrollbesiktning medför, och
3. de kostnader som föranleds av ett körförbud för bilen.

23 § Bestämmelserna i 22 § gäller inte om det görs sannolikt att felet beror på

1. att bilägaren inte underhållit bilen på det sätt som behövs för att de utsläpps begränsande anordningarna ska fungera,
2. att bilägaren har använt bränsle av en kvalitet som väsentligt avviker från det som tillverkaren rekommenderat för att de utsläpps begränsande anordningarna ska fungera,
3. att bilägaren har bytt ut en utsläpps begränsande anordning mot en anordning som från miljösynpunkt är sämre än den som bilen var utrustad med när bilen var ny,
4. en olycka eller annan liknande händelse, eller
5. onormal användning eller något annat liknande förhållande på bilägarens sida.

24 § Om en tillverkare ansvarar för avhjälpande av fel enligt 22 §, har den som yrkesmässigt utför bilreparationer och på bilägarens uppdrag avhjälpas felen rätt till skälig ersättning från tillverkaren för avhjälpandet.

Den som har rätt till ersättning från tillverkaren enligt första stycket har inte rätt till ersättning från den som äger bilen.

25 § Den som begär ersättning från tillverkaren med stöd av 24 § ska

1. redogöra för de åtgärder som har vidtagits och resultatet av reparationen, om tillverkaren inte medger annat, och

2. på tillverkarens bekostnad skicka de delar av den utsläpps begränsande utrustningen som bytts ut till tillverkaren, om tillverkaren begär det inom två veckor från det att ersättningen begärdes.

26 § Tillverkaren får inte ifrågasätta skyldigheten att betala en ersättning som har begärts enligt 25 § sedan fyra veckor har förflutit från det att tillverkaren fick del av ersättningsanspråket. Om tillverkaren med stöd av 25 § 2 har begärt att få den utbytta utrustningen skickad till sig, ska fyra veckorsfristen i stället räknas från det att tillverkaren fick utrustningen.

27 § I fråga om bilar som har tillverkats utomlands ska tillverkaren ansvara enligt 21–24 och 26 §§ endast för de bilar som förts in till Sverige av tillverkaren eller av någon för tillverkarens räkning.

28 § I fråga om bilar som har tillverkats utomlands ska den som för tillverkarens räkning yrkesmässigt för in bilar till Sverige ansvara solidariskt med tillverkaren enligt 21–24 och 26 §§.

29 § I fråga om bilar som har ändrats med en konverteringssats ska skyldigheterna enligt 21–24 och 26–28 §§ gälla den som tillverkat eller för tillverkarens räkning yrkesmässigt för in konverteringssatser, om felet beror på konverteringssatsen.

Utsläppsklasser

30 § En personbil, lätt lastbil och lätt buss ska vara klassificerad i utsläppsklass

1. Euro 5, om bilen uppfyller tillämpliga utsläppskrav och andra krav enligt tabell 1 i bilaga I till förordning (EG) nr 715/2007 eller enligt rad B.2 i tabell 1 och 2 i bilaga 1 till Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/55/EG av den 28 september 2005 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om åtgärder mot utsläpp av gas- och partikelformiga föroreningar från motorer med kompressionständning som används i fordon samt mot utsläpp av gasformiga föroreningar från motorer med gnistständning drivna med naturgas eller gasol vilka används i fordon⁴, eller

2. Euro 6, om bilen uppfyller tillämpliga utsläppskrav och andra krav enligt tabell 2 i bilaga I till förordning (EG) nr 715/2007 eller enligt bilaga 1 till förordning (EG) nr 595/2009.

31 § En tung lastbil och tung buss ska vara klassificerad i utsläppsklass

1. Euro 5, om motorn uppfyller tillämpliga utsläppskrav och andra krav enligt rad B.2 i tabell 1 och 2 i bilaga 1 till direktiv 2005/55/EG, eller

2. Euro 6, om motorn uppfyller tillämpliga utsläppskrav och andra krav enligt bilaga I till förordning (EG) nr 595/2009.

⁴ EUT L 275, 20.10.2005, s. 1 (Celex 32005L0055).

32 § Utöver det som följer av 30 och 31 §§ får en bil vara klassificerad i utsläppsklass

1. El, om bilen är inrättad för att drivas enbart med elektrisk energi från batterier,

2. Elhybrid, om bilen för sin framdrivning hämtar energi från två källor som är placerade i bilen och där den ena källan är lagrad energi i form av ett förbrukningsbart bränsle och den andra källan är ett batteri, en kondensator, ett svänghjul, en generator eller annan anordning för lagring av elektrisk energi, eller

3. Laddhybrid, om bilen uppfyller förutsättningarna för utsläppsklassen Elhybrid men har möjlighet till extern laddning med elektrisk energi.

Information om reparation och underhåll

33 § I frågor som har betydelse för fordons avgasrening får godkännandemyndigheten förelägga en tillverkare att tillhandahålla information om reparation och underhåll av fordon enligt det som följer av artiklarna 6 och 7 i förordning (EG) nr 715/2007 eller artikel 6 i förordning (EG) nr 595/2009. Föreläggandet får förenas med vite.

Bemyndigande

34 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. begränsning av utsläpp,
2. motorfordons och motorers utrustning och beskaffenhet,
3. skyldighet att underhålla motorfordon så att utsläpps begränsande anordningar fungerar,
4. skyldighet att använda visst bränsle,
5. tillsyn och annan kontroll,
6. förfarandet i samband med typgodkännande och återkallande av typgodkännande,
7. förfarandet i samband med godkännande av åtgärdsplaner och genomförande av åtgärdsplaner,
8. ibruktagande och försäljning av motorfordon, motorer och motorers utrustning,
9. skyldighet för tillverkaren att tillhandahålla information och dokumentation om motorfordon, motorer och motorers utrustning, reparation och underhåll,
10. förfarandet i samband med motorfordons indelning i klasser i fråga om utsläpp av avgaser och andra föroreningar enligt 30–32 §§,
11. att motorfordon som inte kan klassificeras enligt 30–32 §§ får klassificeras i utsläppsklasser som överensstämmer med EU-direktiv om sådan klassificering,
12. avgifter för tillsyn och prövning enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen,
13. att beslut om betalning av avgift enligt denna lag ska gälla omedelbart även om beslutet överklagas, och
14. sådana undantag från 11–16, 19 och 20 §§ som det finns särskilda skäl för.

Tillsyn

35 § Den myndighet som regeringen bestämmer ska ansvara för tillsynen över att EU-förordningarna, denna lag och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs.

36 § För tillsyn i frågor som har betydelse för fordons avgasrening ska den som saluför motorfordon, motorer, system, komponenter, separata tekniska enheter, fordonsdelar eller annan utrustning till fordon på begäran av tillsynsmyndigheten

1. lämna tillträde till fordonen eller utrustningen och slutna utrymmen i fordonen samt till lokaler och anslutande områden där fordonen eller utrustningen finns, och

2. lämna de upplysningar och tillhandahålla de handlingar, varuprover och liknande som behövs för tillsynen.

37 § Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden som behövs för att EU-förordningarna, denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska följas. Ett sådant föreläggande får förenas med vite.

Ansvar

38 § Till böter döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet

1. i samband med ett typgodkännandeförfarande, ett genomförande av en åtgärdsplan eller återkallandeförfarande undanhåller en uppgift, lämnar en oriktig uppgift, förfalskar ett testresultat, använder en manipulationsanordning eller manipulerar ett system för begränsning av utsläpp av kväveoxider och därigenom bryter mot tillverkarens skyldigheter enligt artiklarna 4 och 5 i förordning (EG) nr 715/2007 eller artiklarna 4 och 5 i förordning (EG) nr 595/2009,

2. inte tillhandahåller sådan information om reparation och underhåll av fordon som har betydelse för fordonets avgasrening och därigenom bryter mot artikel 6 i förordning (EG) nr 715/2007 eller artikel 6 i förordning (EG) nr 595/2009, eller

3. manipulerar ett system där förbrukningsbart reagens används eller använder ett fordon utan förbrukningsbart reagens och därigenom bryter mot artikel 7 i förordning (EG) nr 595/2009.

39 § Den som inte har följt ett vitesföreläggande enligt 33 eller 37 § får inte dömas till ansvar enligt denna lag för en gärning som omfattas av föreläggandet.

Överklagande

40 § En förvaltningsmyndighets beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Detta gäller dock inte beslut i ärenden som avses i 20 § första stycket 5 förvaltningslagen (1986:223).

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

SFS 2011:318

1. Denna lag träder i kraft den 1 maj 2011, då lagen (2001:1080) om motorfordons avgasrening och motorbränslen ska upphöra att gälla.

2. Avgasreningskraven i den upphävda lagen gäller i fråga om typgodkännanden som getts före den nya lagens ikraftträdande.

3. Om inte annat följer av föreskrifter som meddelas i anslutning till 34 § 11 i den nya lagen, gäller den upphävda lagens bestämmelser om miljöklassindelning för bilar som delats in i en miljöklass före den nya lagens ikraftträdande.

4. I fråga om bilar som har tagits i bruk före den nya lagens ikraftträdande gäller den upphävda lagens bestämmelser om en tillverkares ansvar gentemot en bilägare.

På regeringens vägnar

FREDRIK REINFELDT

ANDREAS CARLGREN
(Miljödepartementet)